

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Kje in kako>Uporaba nacionalne zakonodaje

Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Swipe to change

španščina**Uporaba nacionalne zakonodaje**

Španija

1 Veljavni pravni viri**1.1 Nacionalni predpisi**

Večino kolizijskih pravil vsebuje uvodno poglavje civilnega zakonika (členi 9–12). Poleg tega tudi nekateri posebni zakoni vsebujejo pravne določbe, ki se uporabljajo, na primer zakon o meddržavnih posvojitvah.

1.2 Večstranske mednarodne konvencije

V Španiji glede prava, ki se uporablja, trenutno veljajo naslednje uredbe EU:

- Uredba (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti,
 - Uredba (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I),
 - Uredba (ES) št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II),
 - Uredba (EU) št. 1259/2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (Rim III),
 - Uredba (EU) št. 650/2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju.
 - Uredba (EU) 2016/1191 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o spodbujanju prostega gibanja državljanov s poenostavitvijo zahtev za predložitev nekaterih javnih listin v Evropski uniji in o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012. Uporablja se od 16. februarja 2019.
- Španija je tudi pogodbenica več konvencij o koliziji zakonov. Glavne večstranske konvencije v tem smislu so:
- Konvencija o pravu, ki se uporablja za priimke in imena, München, 5. september 1980,
 - Konvencija o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju, uveljavljanju in sodelovanju glede starševske odgovornosti in ukrepov za varstvo otrok, Haag, 19. oktober 1996,
 - Protokol o pravu, ki se uporablja za preživalske obveznosti, Haag, 23. november 2007,
 - Konvencija o koliziji zakonov glede oblike oporočnih razpolaganj, Haag, 5. oktober 1961,
 - Konvencija o zakonu, ki velja za prometne nesreče, Haag, 4. maj 1971,
 - Protokol o veljavnem pravu v zvezi z odgovornostjo za izdelke z napako, Haag, 2. oktober 1973.

1.3 Glavne dvostranske konvencije

Glede prava, ki se uporablja, trenutno velja Konvencija med Kraljevino Španijo in Vzhodno republiko Urugvaj o koliziji zakonov v zadevah glede preživljanja otrok in o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in sodnih poravnjav glede preživljanja, Montevideo, 4. november 1987.

2 Izvajanje kolizijskih pravil**2.1 Obveznost sodnika, da uporabi kolizijska pravila na lastno pobudo**

V členu 12.6 civilnega zakonika je določeno, da morajo „sodišča in organi po uradni dolžnosti uporabiti kolizijska pravila v španskem pravu“.

2.2 Zavračanje

V členu 12.2 civilnega zakonika je določeno, da se pri napotitvi na tuje pravo šteje, da gre za napotitev na tuje materialno pravo, ne glede na to, da njegova kolizijska pravila napotujejo na drugo pravo, ki ni špansko pravo. To pomeni, da je sprejemljivo le zavračanje prve stopnje.

Zavračanje druge stopnje ni dovoljeno, razen v primeru menic, čekov in zadolžnic glede sposobnosti prevzemanja takih obveznosti.

Kadar se uporablja uredba EU ali mednarodna konvencija, se uporabljajo posebna pravila teh instrumentov, povezana z zavračanjem.

2.3 Sprememba navezne okoliščine

V španskem pravu ni splošnega pravila glede spremembe navezne okoliščine, to je okoliščine, ki jo kolizijska pravila uporabljajo kot dejavnik povezovanja. V členu 9.1 civilnega zakonika je glede polnoletnosti določeno, da sprememba navezne okoliščine ne vpliva na že doseženo polnoletnost. Merilo, ki se uporablja, je, da je treba upoštevati pravo, ki se je uporabljalo, ko je pravna situacija nastala, tudi če se navezna okoliščina pozneje spremeni.

Kadar se uporablja uredba EU ali mednarodna konvencija, se uporabljajo posebna pravila teh instrumentov, povezana s spremembo navezne okoliščine.

2.4 Izjeme od običajne uporabe kolizijskih pravil

V členu 12.3 civilnega zakonika je določeno, da se tuje pravo ne more uporabljati v nobenem primeru, če nasprotuje javnemu redu. Uporaba tujega prava je torej izključena, če je njena posledica jasna kršitev osnovnih načel španskega prava. Ustavnopravno priznana načela se štejejo kot bistvena.

2.5 Dokazovanje tujega prava

Stranke morajo dokazati vsebino in veljavnost tujega prava, sodišče pa lahko to preveri na kakršen koli način, ki je po njegovem mnenju potreben za uporabo tega prava. Sistem je mešan, saj združuje načelo vložitve vlog in preverjanja, ki se izvede le na podlagi vloge stranke, in možnost, da sodišče sodeluje pri preverjanju. V izjemnih primerih, ko vsebine tujega prava ni mogoče dokazati, se uporablja špansko pravo.

3 Kolizijska pravila**3.1 Pogodbene obveznosti in pravni akti**

Vprašanje določitve prava, ki se uporablja za pogodbene obveznosti, je v splošnem urejeno z Uredbo (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba Rim I). Zadeve, v katerih se Uredba Rim I ne uporablja, se rešijo v skladu z določbami člena 10.5 civilnega zakonika, ki temelji na priznavanju svobode izbire, če je pravo, ki se uporablja, izrecno izbrano in ima neko zvezo z navedeno zadevo. V nasprotnem primeru se uporablja nacionalno pravo, ki je strankama skupno; če to ni mogoče, se uporablja pravo njunega skupnega običajnega prebivališča in kot zadnja možnost pravo kraja, kjer je bila pogodba sklenjena.

3.2 Nepogodbene obveznosti

To vprašanje ureja Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 (Rim II). V zadevah, povezanih s prometnimi nesrečami in odgovornostjo proizvajalca, se uporabljajo kolizijska pravila iz Haaških konvencij iz leta 1971 oziroma 1973.

Zadeve, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih določb, ureja člen 10.9 civilnega zakonika, v skladu s katerim zadeve glede nepogodbenih obveznosti ureja pravo kraja, kjer se je zgodil dogodek, ki jih je povzročil. Poslovodstvo brez naročila (*negotiorum gestio*) ureja pravo kraja, kjer poslovodja opravi glavno dejavnost, neupravičeno obogatitev pa ureja pravo, na podlagi katerega se je zgodil prenos vrednosti na pridobitelja.

3.3 Osební status, vidiki v zvezi s civilnim statusom (ime, sedež ali stalno prebivališče, sposobnost)

V členu 9 civilnega zakonika je določeno, da se pravo, ki se uporablja v teh zadevah, določi glede na državljanstvo fizičnih oseb. Obstajajo tudi določbe o primerih dvojnega državljanstva in nedoločenega državljanstva. Dvojno državljanstvo se določi glede na to, ali gre za dvojno državljanstvo v skladu s španskim pravom ali dvojno državljanstvo, ki ga špansko pravo ne ureja. Sklenjene so mednarodne pogodbe o dvojnem državljanstvu s Čilom, Perujem, Paragvajem, Nikaragvo, Gvatemalo, Bolivijo, Ekvadorjem, Kostariko, Hondurasom, Dominikansko republiko, Argentino in Kolumbijo. V takih zadevah se uporabljajo določbe mednarodnih pogodb; če te ne vsebujejo zadevnih določb, ima prednost državljanstvo zadnjega običajnega prebivališča, in če to ni mogoče, zadnje pridobljeno državljanstvo. Če špansko pravo ne določa dvojnega državljanstva in je eno od državljanstev špansko, ima to prednost, vendar pa je treba uporabiti načelo nediskriminacije na podlagi državljanstva, če gre v obeh primerih za državljanstvo držav EU. Za osebe z nedoločenim državljanstvom se kot osebno pravo uporablja pravo kraja običajnega prebivališča. V primeru oseb brez državljanstva se uporabi člen 12 Newyorške konvencije z dne 28. septembra 1954, v skladu s katero je pravo, ki se uporablja, pravo države, v kateri ima oseba brez državljanstva stalno prebivališče, ali, če to ni mogoče, pravo države, v kateri taka oseba prebiva.

Pravo, ki se uporablja za imena fizične osebe, ureja Münchenska konvencija iz leta 1980. Imena in priimki fizične osebe se določijo glede na pravo države, katere državljan je zadevna oseba.

3.4 Določitev razmerij med starši in otroki, vključno s posvojitvijo

V členu 9.4 civilnega zakonika je določeno, da se za določitev razmerij med biološkimi starši in otroki uporablja pravo običajnega prebivališča otroka ob vzpostavitvi razmerja. Če otrok nima običajnega prebivališča ali če to pravo ne dovoljuje vzpostavitve razmerja med staršem in otrokom, je pravo, ki se uporablja, nacionalno pravo otroka v tistem trenutku. Če to pravo ne dovoljuje vzpostavitve razmerja med staršem in otrokom ali če otrok nima državljanstva, se uporablja špansko materialno pravo.

Pravo, ki se uporablja za posvojitve, ureja poseben predpis, tj. zakon št. 54/2007 o meddržavnih posvojitvah. V členu 18 tega zakona je določeno, da sklenitev posvojitve pri pristojnem španskem organu ureja špansko materialno pravo, če ima posvojenec ob posvojitvi stalno prebivališče v Španiji ali je oziroma bo prispel v Španijo, da bi začel prebivati v Španiji.

Pravo, ki se uporablja za vsebino razmerja med staršem in otrokom, bodisi biološkega bodisi vzpostavljenega s posvojitvijo, in izvrševanje starševske odgovornosti, se določi v skladu s Haaško konvencijo z dne 19. oktobra 1996. V členu 17 konvencije je določeno, da izvrševanje starševske odgovornosti ureja pravo države otrokovega običajnega prebivališča.

3.5 Zakonska zveza, zunajzakonska skupnost, partnerstvo, razveza zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti, prežिवninske obveznosti

Obstajajo pravila za sklenitev in posledice zakonske zveze. Glede obličnosti sklenitve je v civilnem zakoniku določeno, da lahko v Španiji ali zunaj nje zakonsko zvezo sklene: 1) sodnik, župan ali uradnik, ki ga določa zakonik; 2) v verski obliki, ki je pravno določena. Določeno je tudi, da lahko Španci zakonsko zvezo sklenejo zunaj Španije na podlagi obličnosti, kot jo določa pravo kraja, kjer se zakonska zveza sklene. Če sta obe stranki tujca, lahko v Španiji skleneta zakonsko zvezo v skladu z enakimi določbami, kot veljajo za Špance, ali v skladu z določbami osebnega prava katere koli od obeh strank. Za sposobnost sklenitve zakonske zveze in privolitve se uporablja nacionalno pravo vsakega od zakoncev (člen 9.1 civilnega zakonika).

V členu 9.2 civilnega zakonika je določeno, da posledice sklenitve zakonske zveze ureja skupno nacionalno pravo zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze. Če zakonca nimata skupnega nacionalnega prava, posledice sklenitve zakonske zveze ureja osebno pravo ali pravo običajnega prebivališča katerega koli od zakoncev, ki sta ga skupaj izbrala s sklenitvijo verodostojnega akta pred sklenitvijo zakonske zveze. Če takega prava nista izbrala, se uporablja pravo skupnega običajnega prebivališča takoj po sklenitvi zakonske zveze, in če to ni mogoče, pravo kraja, kjer je bila zakonska zveza sklenjena.

Prenehanje življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze ureja Uredba (EU) št. 1259/2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (Rim III). V členu 107.1 civilnega zakonika je določeno, da razveljavitev zakonske zveze ureja pravo, ki se uporablja za sklenitev zakonske zveze.

V španskem mednarodnem zasebnem pravu ni določb o neporočenih parihi (kar pomeni, da se zanje načeloma uporabi analogija).

Preživninske obveznosti ureja Haaški protokol iz leta 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti.

3.6 Premoženjska razmerja med zakoncema

Pravilo o posledicah sklenitve zakonske zveze (člen 9.2 civilnega zakonika) zajema osebne posledice in posledice, ki se nanašajo na premoženje. Uporablja se torej skupno osebno pravo zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze; če to ni mogoče, se uporablja osebno pravo ali pravo običajnega prebivališča katere koli od obeh strank, ki sta ga skupaj izbrali s sklenitvijo verodostojnega akta pred sklenitvijo zakonske zveze; če takega prava nista izbrali, je pravo, ki se uporablja, pravo skupnega običajnega prebivališča takoj po sklenitvi zakonske zveze, in če to ni mogoče, pravo kraja, kjer je bila zakonska zveza sklenjena. Pogodbe ali sporazumi, ki določajo, spreminjajo ali nadomeščajo premoženjska razmerja med zakoncema, veljajo, če so skladni s pravom, ki ureja posledice sklenitve zakonske zveze, ali pravom državljanstva ali pravom običajnega prebivališča katere koli od obeh strank ob sklenitvi pogodbe (člen 9.3 civilnega zakonika).

3.7 Oporoke in dedovanje

V Španiji se uporabljajo določbe Uredbe (EU) št. 650/2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju. Na podlagi te uredbe se uporablja pravo običajnega prebivališča zapustnika ob smrti, razen če je zapustnik kot pravo, ki se uporablja, izbral pravo svojega državljanstva.

Obličnost oporoke ureja Haaška konvencija iz leta 1961.

3.8 Stvarne pravice

V skladu s členom 101.1 civilnega zakonika lastninsko, stvarne in druge pravice na nepremičninah ter njihovo javno objavo ureja pravo kraja, kjer se nepremičnine nahajajo, kar velja tudi za premično premoženje. Za namene vzpostavitve ali podelitve pravic do blaga v tranzitu se šteje, da se tako blago nahaja v kraju, iz katerega je bilo poslano, razen če sta se pošiljatelj in prejemnik izrecno ali molče dogovorila, da se šteje, da se blago nahaja v namembnem kraju. Za ladje, zrakoplove in sredstva železniškega prometa ter vse pravice na njih se uporablja pravo države zastave ali države registracije. Za motorna vozila in druga cestna prevozna sredstva se uporablja pravo kraja, kjer se nahajajo. Izdajo vrednostnih papirjev ureja pravo kraja, kjer so izdani.

3.9 Insolventnost

Zadeve, ki ne spadajo na področje Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti, ureja zakon o stečaju št. 22/2003 z dne 9. julija 2003. V členu 200 navedenega zakona je določeno splošno pravilo, da postopke v primeru insolventnosti v Španiji

in njihove posledice ter postopke za obravnavo in zaključek teh postopkov ureja špansko pravo (zakon št. 22/2003 z dne 9. julija 2003, spremenjen z zakonom št. 9/2015 o nujnih ukrepih na področju insolventnosti (uradni list z dne 26. maja 2015)). V zakonu o stečaju so tudi določbe mednarodnega zasebnega prava, ki določajo pravo, ki se uporablja za različna pravna razmerja v postopkih.

Zadnja posodobitev: 08/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.